

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

БАКАЛАВР

Кафедра товарознавства та комерційної діяльності в будівництві

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан будівельно-технологічного
факультету

« 20 » 09 / В.І. Гоц /
2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОК23 «МАКРОЕКОНОМІКА»

шифр	назва спеціальності, освітньої програми
075	«Маркетинг», ОП «Маркетинг»

Розробник(и):

Чернявська Ю.Б., к. екон. н., доцент кафедри ЕТОО
(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної теорії,
обліку та оподаткування протокол № 2 від « 12 » 09 2023 року

Завідувач кафедри

(підпис) (Володимир ЛИЧ)

Схвалено гарантом освітньої програми

Гарант ОП

(підпис) (Світлана МАРЧЕНКО)

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності

протокол № 1 від « 16 » вересня 2023 року

ВИТЯГ З РОБОЧОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма навчання:								Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження заступником декана факультету			
		Кредитів на сем.	Обсяг годин					Сам. роб.	Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			КП		КР				РГР	Конт. роб	
				Разом	у тому числі										
Л	Лр	Пз													
075	Маркетинг	5	150	90	44		46	60				1	Екз.	3	

шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма навчання:								Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження заступником декана факультету			
		Кредитів на сем.	Обсяг годин					Сам. роб.	Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			КП		КР				РГР	Конт. роб	
				Разом	у тому числі										
Л	Лр	Пз													
075	Маркетинг	4	150	30	10		20	120				1	Екз.	3	

Мета та завдання освітньої компоненти

Мета дисципліни:

Мета вивчення дисципліни “Макроекономіка” – розкрити механізм функціонування національної економіки на основі макроекономічних теорій, концепцій, моделей, обґрунтованих світовою та вітчизняною наукою й апробованих економічною практикою. При цьому в центрі уваги перебувають причинно-наслідкові зв'язки в економіці, що знаходять своє відображення через такі категорії, як сукупний попит і сукупна пропозиція, інфляція, сукупні видатки і валовий внутрішній продукт, зайнятість і безробіття, державний бюджет, платіжний баланс, валютний курс тощо.

Основні завдання курсу: сприяти підготовці нової генерації фахівців ринкового мислення, які були б здатні розуміти, осмислювати економічні явища і процеси, що відбуваються на макроекономічному рівні, володіли економічними методами ефективного впливу на розвиток економіки.

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Загальні компетентності	
ІК	Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
ЗК 2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 5	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
ЗК 9	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 10	Здатність спілкуватися іноземною мовою. Здатність
ЗК 11	працювати в команді.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
---	-------------------------------	------------------------------------	-------------------------	---------------------------------------

1.	ПР1. Демонструвати знання і розуміння теоретичних основ та принципів провадження маркетингової діяльності.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження,	Лекції практичні заняття	<i>IK</i> ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК9, ЗК10, ЗК11
2.	ПР2. Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження,	Лекції практичні заняття	<i>IK</i> ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК9, ЗК10, ЗК11
3.	ПР5. Виявляти й аналізувати ключові характеристики маркетингових систем різного рівня, а також особливості поведінки їх суб'єктів.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження,	Лекції практичні заняття	<i>IK</i> ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК9, ЗК10, ЗК11
4.	ПР18. Демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження,	Лекції практичні заняття	<i>IK</i> ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК9, ЗК10, ЗК11

Програма дисципліни

Змістовий модуль 1 Модуль 1. Методологічні основи макроекономічного аналізу та національний ринок **Тема 1. Макроекономіка як наука**

Вступ до макроекономіки. Місце макроекономіки в системі економічних наук. Суперечність між суспільними потребами і економічними ресурсами – головна проблема макроекономіки. Зростання ефективності економіки як головне завдання макроекономіки.

Об'єкт та предмет макроекономіки. Економічна система як об'єкт макроекономіки. Суб'єкти змішаної економіки. Механізм функціонування економіки як предмет макроекономіки. Позитивна та нормативна функції макроекономіки. Макроекономіка та економічна політика.

Метод макроекономіки. Моделювання як основний метод макро- економічного аналізу. Припущення, екзогенні та ендегенні змінні макроекономічних моделей. Запаси і потоки як два види кількісних змінних.

Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Система національних рахунків як нормативна база макроекономічного рахівництва. Методологічні принципи побудови системи національних рахунків. Основні категорії системи національних рахунків: додана вартість, інституційні одиниці, сектори, операції, рахунки.

Основні макроекономічні показники. Валовий випуск та валовий внутрішній продукт (ВВП). Методи обчислення ВВП: виробничий, кінцевого використання, розподільчий. Валовий національний дохід та валовий національний дохід наявний. Особистий та післяподатковий дохід. Макроекономічні показники на чистій основі.

Номинальний та реальний ВВП. Поточні та постійні ціни. Темп росту та темп приросту реального ВВП. Індокси цін. Інфлювання та дефлювання ВВП.

Тема 3. Ринок праці

Зайнятість і безробіття. Населення як джерело робочої сили. Показники рівня використання робочої сили : рівень зайнятості, рівень безробіття, коефіцієнт участі в робочій силі. Види безробіття : фрикційне, структурне, циклічне, природне. Повна зайнятість, неповна зайнятість, надмірна зайнятість. Обчислення природного рівня безробіття.

Механізм ринку праці. Неокласична теорія ринку праці. Неокласична функція попиту на працю. Неокласична функція пропозиції праці. Графічна інтерпретація неокласичної моделі ринку праці. Кейнсіанська теорія ринку праці. Кейнсіанська функція попиту на працю. Кейнсіанська функція пропозиції праці. Графічна інтерпретація кейнсіанської моделі ринку праці. Втрати від безробіття. Витрати, що пов'язані з природним безробіттям. Втрати від циклічного безробіття. Відставання фактичного ВВП від б потенційного ВВП (розрив ВВП). Закон Оукена. Визначення потенційного ВВП на основі розриву ВВП. Визначення впливу безробіття на динаміку ВВП. Тема

Тема 4. Товарний ринок

Сукупний попит. Сутність сукупного попиту та його відмінність від одотоварного попиту. Крива сукупного попиту. Цінові фактори сукупного попиту. Нецінові фактори сукупного попиту та їх вплив на його криву.

Сукупна пропозиція. Сутність сукупної пропозиції. Сукупна пропозиція на основі виробничої функції. Класична модель сукупної пропозиції. Кейнсіанська модель сукупної пропозиції. Короткострокова крива сукупної пропозиції. Зміна цін і реального ВВП на різних ділянках короткострокової кривої сукупної пропозиції. Нецінові фактори сукупної пропозиції та їх вплив на її криву.

Модель AD - AS як базова модель економічної рівноваги. Короткострокова і довгострокова рівновага. Механізм відновлення економічної рівноваги, що порушується коливаннями сукупного попиту. Механізм відновлення економічної рівноваги, що порушується збуреннями сукупної пропозиції. Тема

Тема 5. Грошовий ринок

Пропозиція грошей. Сутність пропозиції грошей та грошові агрегати. Грошова база та її компоненти : готівка і банківські резерви, обов'язкові й надлишкові резерви. Грошовий мультиплікатор, коефіцієнт готівки, резервна норма. Мультиплікація грошової бази банківською системою. Грошова пропозиція як функція процентної ставки і крива пропозиції грошей.

Попит на гроші. Класичний підхід до функції попиту на гроші. Рівняння грошового попиту кількісної теорії грошей. Кембриджські економісти про функцію попиту на гроші. Кейнс про мотиви попиту на гроші. Процентна ставка і альтернативна вартість зберігання грошей. Кейнсіанське рівняння попиту на гроші. Швидкість обігу грошей. Фрідменська функція попиту на гроші. Кейнсіанська функція попиту на гроші.

Механізм грошового ринку. Рівняння рівноваги на грошовому ринку. Механізм відновлення рівноваги на грошовому ринку, порушеної збільшенням доходу. Модель ISLM як імітація одночасної рівноваги на товарному та грошовому ринках. Обґрунтування кривої IS та її рівняння. Обґрунтування кривої LM та її рівняння. Модель IS-LM як аналітичний засіб макроекономічної політики.

Роль процентної ставки у врівноваженні грошового ринку. Механізм відновлення рівноваги на грошовому ринку, порушеної збільшенням грошової бази. Механізм відновлення рівноваги на грошовому ринку, порушеної одночасним зростанням доходу і збільшенням грошової бази.

Процентна ставка: сутність та види. Реальна процентна ставка та чинники, що впливають на її рівень. Номінальна процентна ставка на основі рівняння Фішера. Очікувана і фактична реальна процентна ставка. Мотиваційна роль реальної процентної ставки.

Тема 6. Інфляційний механізм

Сутність та види інфляції. Темп інфляції та методи його обчислення. Види інфляції залежно від її темпів : помірна, галопуюча, гіперінфляція. Інфляція попиту, інфляція витрат та їх графічна інтерпретація. Очікувана і неочікувана інфляція. Очікувана інфляція за теорією адаптивних очікувань. Очікувана інфляція за теорією раціональних очікувань.

Причини та наслідки інфляції. Кейнсіанська теорія щодо причини інфляції та її недоліки. Роль грошей в інфляційному механізмі : монетаристський підхід та позиція кейнсіанців. Чинники інфляції попиту. Чинники інфляції витрат. Інфляційні очікування. Основні наслідки високої інфляції.

Інфляція і безробіття. Ранній варіант кривої Філіпса. Сучасна крива Філіпса та її відмінність від раннього варіанту. Рівняння кривої Філіпса та сутність її складових. Інфляція повної зайнятості та переміщення кривої Філіпса. Крива Філіпса як аналітичний засіб стабілізаційної політики. Крива Філіпса у довгостроковому періоді.

Тема 7. Споживання домогосподарств

Доходи домогосподарств як джерело споживання. Доходи і витрати домогосподарств у моделі економічного кругообігу. Особистий дохід у приватній закритій економіці та його складові. Особистий наявний дохід у приватній закритій економіці : його кількісна визначеність та розподіл. Заощадження та споживання домогосподарств. Теперішня вартість майбутніх грошей і майбутня вартість теперішніх грошей. Зв'язок між диференціацією доходів споживання. Економічна нерівність та способи її оцінювання : крива Лоренца, децильний коефіцієнт, коефіцієнт Джині.

Кейнсіанська функція споживання. Сучасна модифікація кейнсіанської функції споживання. Гранична схильність до споживання та заощаджень. Чинники, що впливають на граничну схильність до споживання. Середня схильність до споживання та заощаджень. Індукційоване та автономне споживання. Чинники автономного споживання : багатство, запозичення.

Функції споживання з урахуванням фактора часу. Теорія Фішера про між часовий вибір споживача. Вплив на споживання поточного доходу, заощаджень та позик. Гіпотеза життєвого циклу. Гіпотеза постійного доходу. Функція споживання за гіпотезою постійного доходу.

Тема 8. Приватні інвестиції

Інвестиції в основний капітал. Кейнсіанська функція інвестицій. Передумови кейнсіанської функції інвестицій. Гранична ефективність капіталу. Графічна та математична інтерпретація кейнсіанської функції інвестицій. Неокласична функція інвестицій. Передумови неокласичної функції інвестицій. Бажаний обсяг капіталу, граничні витрати на капітал, очікуваний обсяг виробництва. Модель гнучкого акселератора. Математична інтерпретація неокласичної функції інвестицій.

Проста інвестиційна функція. Процентна ставка і прибутковість інвестиційних проектів. Бухгалтерський метод визначення прибутковості інвестиційних проектів. Метод чистої дисконтової вартості. Графічна інтерпретація простої інвестиційної функції. Зміна автономних інвестицій та її графічна інтерпретація. Чинники автономних інвестицій : технічний прогрес, рівень забезпеченості основним капіталом, податки на підприємців, ділові очікування. Модель простого акселератора.

Заощадження та інвестиції. Заощадження як джерело і фінансове обмеження інвестицій. Залежність заощаджень від доходу. Рівновага між заощадженнями та інвестиціями як закон - тенденція. Класичний механізм урівноваження заощаджень з інвестиціями. Кейнсіанський механізм урівноваження заощаджень з інвестиціями. Структура заощаджень приватної закритої економіки.

Модуль 2. Макроекономічна політика та міжнародна торгівля

Тема 9. Сукупні витрати і ВВП

Сукупні витрати і рівноважний ВВП. Визначення рівноважного ВВП на основі методу «витрати - випуск». Фактичні та заплановані витрати. Модель «кейнсіанський хрест». Визначення рівноважного ВВП за методом «вилучення - ін'єкції». Заплановані та незаплановані інвестиції. Модель «заощадження - інвестиції». Мультиплікатор витрат. Індуційовані й автономні витрати. Алгебраїчна модель простого мультиплікатора та його сутнісне визначення. Механізм мультиплікації автономних витрат. Ефект мультиплікатора та його математична і графічна інтерпретація.

Сукупні витрати і потенційний ВВП. Прецесійний розрив як наслідок дефіциту автономних витрат в умовах неповної зайнятості. Графічна та математична інтерпретація прецесійного розриву. Інфляційний розрив як наслідок надлишку автономних витрат в умовах повної зайнятості. Графічна та математична інтерпретація інфляційного розриву.

Тема 10. Економічна динаміка

Основні засади теорії економічного зростання. Два способи збільшення обсягів виробництва. Сутність економічного зростання та його показники. Економічне зростання та економічний розвиток. Екстенсивне та інтенсивне зростання економіки. Основні положення кейнсіанської теорії економічного зростання. Основні положення неокласичної теорії економічного зростання. Сутність теорії ендогенного зростання.

Модель Солоу. Основні передумови моделі Солоу. Вплив нагромадження капіталу на капіталоозброєність. Умови формування стійкої капіталоозброєності. Вплив приросту населення на капіталоозброєність. Граничні інвестиції. Вплив технічного прогресу на капіталоозброєність через зростання ефективності праці. Технічний прогрес як нескінченний фактор економічного зростання. Золоте правило нагромадження капіталу.

Джерела економічного зростання. Внесок факторів виробництва в економічне зростання. Рівняння, що описує внесок капіталу і праці у приріст продукту. Рівняння, що описує економічного зростання з урахуванням усіх факторів. Залишок Солоу.

Економічні цикли. Сутність та структура економічного циклу. Характеристика фаз економічного циклу. Два напрями теорій економічного циклу. Основні теорії економічного циклу. Модель мультиплікатора - акселератора.

Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання

Роль держави в економічному кругообігу. Модель економічного кругообігу з урахуванням держави. Валові та чисті податки. Державні видатки. Позики уряду.

Перерозподільна функція держави. Стабілізаційна функція держави. Вплив держави на умови формування економічної рівноваги. Модель економічної рівноваги за методом «витрати - випуск». Трансформація функції споживання з урахуванням держави. Модель економічної рівноваги за методом «вилучення - ін'єкції».

Вплив держави на кількісну визначеність приватних заощаджень. Державні та національні заощадження. Рівновага між національними заощадженнями та національними інвестиціями. Рівновага між приватними інвестиціями і внутрішніми джерелами їх фінансування.

Тема 12. Фіскальна політика

Дискреційна фіскальна політика. Стимулювальна та стримуюча фіскальна політика. Граничний коефіцієнт податків і складний мультиплікатор видатків. Мультиплікатор податків. Мультиплікативний вплив державних закупівель і чистих податків на реальний ВВП. Мультиплікатор збалансованого бюджету.

Автоматична фіскальна політика. Автоматичні чисті податки як вмонтовані стабілізатори. Стабілізаційний вплив на економіку автоматичної фіскальної політики в умовах падіння та зростання виробництва.

Фіскальна політика з урахуванням пропозиції. Наслідки фіскальної політики на основі моделі “сукупний попит – сукупна пропозиція”. Вплив зниження податків на ВВП згідно з теорією економіки пропозиції. Наслідки стимулювальної податкової політики для державного бюджету. Крива Лаффера про залежність між податковими ставками і податковими надходженнями до бюджету.

Фіскальна політика та державний бюджет. Вплив фіскальної політики та циклічних коливань на державний бюджет. Фактичне, потенційне та циклічне бюджетне сальдо. Оцінка бюджетної політики в умовах повної та неповної зайнятості. Концепції збалансування державного бюджету. Джерела дефіцитного фінансування. Державний борг та ефекти витіснення. Емісійне фінансування бюджетного дефіциту та інфляція.

Тема 13. Монетарна політика

Сутність монетарної політики. Кінцеві цілі монетарної політики та зв'язок між ними. Проміжні цілі монетарної політики та проблема їх вибору. 10 Інструменти монетарної політики : операції на відкритому ринку, операції на валютному ринку, облікова (дисконтна) ставка, нормативи обов'язкового резервування.

Монетарна політика в моделі AD - AS. Монетарна політика на основі каналу «процентна ставка - інвестиції». Наслідки впливу на економіку стимулюючої монетарної експансії в короткостроковому періоді та їх графічна інтерпретація. Нейтральність грошей у довгостроковому періоді.

Тема 14. Модель IS-LM як теорія сукупного попиту у закритій економіці

Одночасна рівновага на товарному і грошовому ринках. Модель IS-LM для закритої економіки. Ринок товарів і крива IS: сутність, графічна побудова, основні чинники впливу на кут нахилу кривої. Грошовий ринок і крива LM: сутність, графічна побудова, основні чинники впливу на кут нахилу кривої LM. Модель IS-LM і коливання економічної активності. Умови одночасної макрорівноваги. Порушення рівноваги внаслідок подій, що відбуваються на ринках товарів і грошей, та її відновлення.

Тема 15. Зовнішньоекономічна діяльність

Платіжний баланс. Сутність та методологія складання платіжного балансу. Дебетові та кредитові операції. Еквівалентний обмін цінностей і трансферти. Автономна стаття «Помилка та упушення». Рахунок поточних операцій та його складові. Рахунок капітальних операцій і зміст його складових. Взаємозв'язки рахунків. Модель платіжного балансу. Модель балансу автономних операцій. Резервні активи як регулююча стаття платіжного балансу.

Валютний курс. Валюта та її види. Номінальний валютний курс і способи котирування валюти. Чинники, що впливають на номінальний валютний курс. Паритет купівельної спроможності. Фіксований і плаваючий валютний курс. Модель реального валютного курсу. Реальний валютний курс і умови торгівлі. Двосторонній і багатосторонній валютний курс.

Тема 16. Зовнішньоторговельна діяльність і макроекономічна політика у відкритій економіці

Основні теорії міжнародної торгівлі. Теорія порівняльних переваг. Теорія Хекшера-Оліна. «Парадокс Леонтьєва».

Торговельна політика, чистий експорт і ВВП. Торговельна політика. Протекціонізм. Вільна торгівля (торговий лібералізм). Митні інструменти. Немитні інструменти. Функція чистого експорту. Вплив чистого експорту на ВВП, мультиплікатор витрат у відкритій економіці.

Модель Манделла-Флемінга як аналітичний засіб макроекономічної політики. Методологія побудови моделі. Макроекономічна політика за плаваючого валютного курсу. Макроекономічна політика за фіксованого валютного курсу.

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Макроекономіка як наука	2
2	Макроекономічні показники в системі національних рахунків	2
3	Ринок праці	4
4	Товарний ринок	4
5	Грошовий ринок	4
6	Інфляційний механізм	2
7	Споживання домогосподарств	4
8	Приватні інвестиції	2
9	Сукупні витрати і ВВП	4
10	Економічна динаміка	2
11	Держава в системі макроекономічного регулювання	2
12	Фіскальна політика	4
13	Монетарна політика	4
14	Модель IS-LM як теорія сукупного попиту у закритій економіці	4
15	Зовнішньоекономічна діяльність	2
Всього:		46

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1	Макроекономіка як наука	4
2	Макроекономічні показники в системі національних рахунків	4
3	Ринок праці	4
4	Товарний ринок	4
5	Грошовий ринок	4
6	Інфляційний механізм	4
7	Споживання домогосподарств	4
8	Приватні інвестиції	4
9	Сукупні витрати і ВВП	4
10	Економічна динаміка	4
11	Держава в системі макроекономічного регулювання	4
12	Фіскальна політика	4
13	Монетарна політика	4
14	Модель IS-LM як теорія сукупного попиту у закритій економіці	4
15	Зовнішньоекономічна діяльність	4
Всього:		60

Теми контрольних робіт

1. Основні проблеми і методи макроекономічних досліджень.
2. Макроекономічна політика в різних економічних системах.
3. Макроекономічна збалансованість на основі ринкових методів господарювання.
4. Національна економіка та її структура.
5. Макроекономічна ефективність.
6. Різноманіття форм власності - одна з важливих передумов ефективної макроекономічної політики.
7. Макроекономічна рівновага і його види.
8. Роль, функції і показники системи національного рахівництва. Створення СНС в Україні.
9. Валовий внутрішній продукт, пов'язані показники, методи розрахунку.
10. Національний дохід і його місце в системі макроекономічних показників.
11. Індeksi цін та інфляція.
12. Соціальні макроекономічні показники.
13. Національне багатство: склад, структура та методи вимірювання.
14. Фіскальна політика.
15. Основні напрямки економічної діяльності держави.
16. Державне регулювання економіки та його межі.
17. Державне підприємництво.
18. Державне програмування економіки.
19. Державний сектор і його роль у національній економіці.
20. Стабілізаційна політика держави.
21. Ринок благ і його структура.
22. Грошовий ринок та його регулювання.
23. Грошовий обіг і його структура.
24. Монетарна політика.
25. Грошово-кредитна політика держави.

26. Циклічність розвитку економіки.
27. Види криз.
28. Антикризове регулювання економіки.
29. Проблеми циклів і криз в економіці.
30. Економічне зростання: поняття, фактори і типи.
31. Економічне зростання і його межі.
32. Економічне зростання в Україні і його проблеми.
33. Бюджетно-податкова політика держави.
34. Податкова система держави.
35. Податкові методи регулювання економіки.
36. Державні фінанси: структура та функції.
37. Державний бюджет: доходи і витрати.
38. Державний борг: внутрішній і зовнішній.
39. Позабюджетні фонди і їх роль у системі державних фінансів.
40. Позабюджетні соціальні фонди.
41. Ринок праці та його структура.
42. Безробіття: поняття і форми.
43. Державне регулювання ринку праці.
44. Інфляція і макроекономічна нестабільність.
45. Інфляція і безробіття. Крива Філіпса.
46. Доходи населення та їх види.
47. Диференціація доходів населення в ринковій економіці.
48. Державне регулювання доходів.
49. Рівень і якість життя населення.
50. Соціальний захист населення в ринковій економіці.
51. Взаємозв'язок національної та світової економіки на прикладі.
52. Проблеми глобалізації в світовій економіці.
53. Світова торгівля та її форми.
54. Транснаціоналізація у світовій економіці.
55. Світові валютні системи.

Методи контролю та оцінювання знань

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (екзамен, захист індивідуальної роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів

списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканата факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науковопрактична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості уміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- досвід творчої діяльності: уміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, уміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Індивідуальне завдання підлягає захисту Здобувачем на заняттях, які призначаються додатково.

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, Здобувачі можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг від 18 до 24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна також помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад,

у вигляді дидактичного проекту, у формі презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цій робочій програмі, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь Здобувача у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до початка залікової сесії. Викладач має право вимагати від Здобувача доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю екзамен

Поточне оцінювання			Екзамен	Сума балів
Змістові модулі		Контрольна робота		
1	2			
20	20	30	30	100

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	30	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	25	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	22	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)

	20	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	18	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початка вивчення дисципліни.

Методичне забезпечення дисципліни Основна

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн./ С.М. Панчишин, П.І. Островерх, І.В. Грабинська та ін.; за ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. – 3-тє вид., виправл. та доп. – Л.: Апріорі, 2017. – Кн.1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка. – 567с.

2. Аналітична економіка та макроекономічна політика: Навчальний посібник для студентів спеціальності —Економіка// За ред. академіка І.Ф.Прокопенка. - Харків: видавництво Іванченка І.С., 2019. - 416 с.

3. Гальчинський А.С. Політична нооекономіка: начала оновленої парадигми економічних знань. / Анатолій Гальчинський. – К.: Либідь, 2013. – 472с.

4. Базілінська, О. Я. Макроекономіка [Текст]: навч. посіб. / О. Я. Базілінська. – 3-ге вид., випр. – К.: ЦУЛ, 2019. – 467 с. – ISBN 978-966-364-927-6.

5. Козакова О.М. Макроекономіка: підручник / О.М. Козакова, Е.М. Забарна; М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон: Олді-плюс, 2019. – 427, [1] с.: іл., табл. – Бібліогр.: с. 424-425 та в кінці тем. – ISBN 978-966-289-243-7

6. Лисюк В.С. Макроекономіка: практикум: навч. посібник / В.С. Лисюк, Т.П. Лисюк; Рівнен. ін-т слов'язознавства Київ. славист. ун-ту. – 2-ге вид., стер. – Львів: Новий Світ2000, 2020. – 353, [1] с.: іл., табл. – Бібліогр.: с. 352-353. – (Вища освіта в Україні). – ISBN 978-966-418-215-4

7. Макаренко М. І. Макроекономіка: підручник / М. І. Макаренко, Т. О. Семененко, Ю. М. Петрушенко. – 2-ге вид., переробл. – Суми: Сумський державний університет, 2021. – 307 с. ISBN 978-966-657-880-1

8. Макроекономіка: базовий електронний текст лекцій. [Електронний ресурс] / Укладачі: проф. Малий І.Й., проф. Радіонова І.Ф., доц. Куценко Т.Ф., доц. Федірко Н.В. та ін. – К.: КНЕУ, 2019 – 200 с. Режим доступу: http://feu.kneu.edu.ua/ua/depts4/mdu/disciplines_of_bachelor_level_mdu/macroeconomics/

9. Макроекономіка: Навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. – Харків: УкрДУЗТ, 2021. – 305 с., рис. 115, табл. 4. ISBN

Додаткова:

10. Башнянин, Г. І. Економічні ринкові системи: методологічні проблеми метрологічного аналізу [Текст] / Г. І. Башнянин. – Львів: Ліга-Прес, 2018. – 406 с.

11. Макроекономіка [Текст]: метод. рек. / уклад. О. В. Длугопольський, М. М. Фаріон, О. І. Заклекта [та ін.]. – Тернопіль: ТНЕУ, 2019. – 52 с.

12. Панченко, В. Г. Глобальні виміри неопротекціонізму: теорія і практика [Текст]: монографія / В. Г. Панченко. – К.: Аграр Медіа Груп, 2018. – 618 с.

13. Солонінко, К. С. Макроекономіка [Текст]: навч. посіб. / К. С. Солонінко. – К.: ЦУЛ, 2017. – 200 с.

14. Лич В.М., Чернявська Ю.Б. Державна підтримка інноваційної освіти як необхідна умова формування економіки інтелектуально-інноваційного капіталу / В.М. Лич, Ю.Б. Чернявська // Формування ринкових відносин в Україні: збірник наук. праць. – Вип.10 (245) – К., 2021. – С.25 – 32. (Фахове видання; міжнародні наукометричні бази: *Index Copernicus International, Google Scholar*). <http://dndiime.org/wpcontent/uploads/2022/01/10-2021.pdf>

15. Economy Digitalization in Paradigm of Reproductive Process Piotr Gudź, Nadiia Shmygol, Maryna Gudź, Olena Cherniavska and Yulia Cherniavska. SOCIETY OF AMBIENT INTELLIGENCE/ V International scientific congress 18.10.2022 https://www.scitepress.org/ProceedingsDetails.aspx?ID=gVnxmkBXF5Y%3D&t=1&fbclid=IwAR37n0Ia1pwuQpblNCSErIzIC4EtpcsK2zBFPIufWj_he5KdadAKcYS teQ

16. [Scientific provision of accounting and taxation in the system of educational training of bachelors and masters in the field of construction](https://journals.indexcopernicus.com/search/article?articleId=3463281) V. Lych Y. Chernyavskaya M. Zinchemko O. Mostovenko. *Středoevropský věstník pro vědu a výzkum* 2022; Language <https://journals.indexcopernicus.com/search/article?articleId=3463281> http://czvestnic.info/ojs/index.php/cz_ojs/issue/view/25

Періодичні видання:

1. Журнал "Економіка України" - 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023

2. Науково-аналітичний журнал «Економіка і прогнозування» –2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023

3. Журнал “Економіка та держава” –2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023

4. Науково-практичний журнал «Банківська справа» –2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023

5. Науково-теоретичний та інформаційно-практичний журнал «Фінанси України» – 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023

Інтернет ресурси:

1. Державний центр зайнятості України <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>
2. Державний служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Національний Банк України <http://www.bank.gov.ua>
4. Міністерство економіки України <http://www.me.gov.ua/>
5. Міжнародний валютний фонд www.imf.org
6. Державна фіскальна служба України www.sfs.gov.ua